

Egy szankció reformjai nyomában a gyakorlaton keresztül¹

Előadó:

Szigeti Tamara
PhD hallgató
SZTE – ÁJTK
Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi Tanszék

Konzulensek:

Dr. Balogh Elemér
egyetemi tanár, tanszékvezető
SZTE – ÁJTK
Európai Jogtörténeti Tanszék
Dr. Nagy Ferenc
egyetemi tanár, tanszékvezető
SZTE – ÁJTK
Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi Tanszék

Az új Btk. tervezet tanulmányozása során a szankciórendszert is érintő módosító előterjesztések ösztönöztek jelenlegi kutatásaimnak egy más irányú megközelítésére. Ez alapján a szankciótan egy meghatározó elemének, a szabadságvesztés-büntetések összehasonlító fejlődéstörténeti bemutatására teszek kísérletet, melyhez a kor szellemiségét meghaladó, magas színvonalú, 1843-as büntető anyagi jogi javaslatot, a jelenlegi szabályozást és az új Btk. tervezetet veszem alapul, az emberölés bűncselekményének szankcionálása kapcsán.

Hogyan mutatkozott meg szabadságvesztés-büntetésekre vonatkozó szabályozások alkalmazása a gyakorlatban: az 1843-as javaslat hatással volt-e a Jászkun Kerület bíraskodási gyakorlatára a gyilkosságok esetében, illetve a jelenleg hatályos szabályozás hogyan jelent meg a gyakorlatban, ugyanezen bűncselekmény esetén? Az új tervezet módosításaival milyen hatás várható ezen bűncselekményt illetően?

Az ok, amely miatt párhuzamot az új tervezet és az 1843-as javaslat között teszem, az, hogy a haladó szellemiségű javaslat a jogfejlődés fontos állomását jelenti, amelyről Mittermaier is elismerő véleményt alkot.² A teljesen eltérő fogalmak, kifejezések ellenére megpróbálom bemutatni a változásokat, tiszteletben tartva az adott jogintézmények elnevezéseit, az aktuális helyeken a Jászkun Kerület egyes jogeseteinek, a hatályos joganyag tekintetében pedig néhány bírósági határozatnak az alapulvételével, a szabályozás és a gyakorlat összevetésére.

Az 1843-as büntető anyagi jogi javaslat³ legkiemelkedőbb rendelkezései között szerepelt a 8.§-ban, illetve a 17-19. §§-okban tárgyalt halálbüntetés eltörlése, illetve az életfogytig tartó szabadságvesztésnek, mint legsúlyosabb büntetésnek a bevezetése, valamint ebből következően a gyilkosságok büntetési tételeinek a szabályozása a 108-138. §§-okban.

Jelenleg hatályos Btk.-nk, az 1978. évi IV. tv., amely az 1843-as büntető anyagi jogi javaslathoz hasonlóan, de eltérő tartalommal szabályozza mind az életfogytig tartó, mind a határozott idejű szabadságvesztést a 38-40. §§-okban, az emberölést, illetve annak minősített eseteinek büntetési tételeit pedig a 166-169. §§-okban tárgyalva.

Az új Btk. tervezete a szabadságvesztés-büntetés mértéke terén a fent ismertetettektől eltérő tartalommal szigorításokat javasol ezen a területen a 37-38., illetve a 40. §§-okban.

E munka célja tehát a gyakorlat és a joganyagok összevetése és az évszázados változások nyomán követése.

¹ Jelen kutatási eredmények megjelenését „Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával” című, TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 azonosítószámú projekt támogatja. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

² Mittermaier „valódi haladást” lát a tervezetben, mint ahogyan ez a fennmaradt levelezésekből is kitűnik. – Fayer László: Az 1843-iki büntetőjogi javaslatok anyaggyűjteménye I. Pytheas Kiadó gondozásában újra megjelentetett kiadás, Budapest 2004. I. rész 195. p.

³ A Javaslásban foglalt rendelkezések ismertetéséhez Fayer László munkáit használom fel.